

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

596 **BESLUIT** van 9 oktober 1974, houdende nadere regels omtrent de wijze van uitvoering van artikel 33, vierde lid, en van artikel 33a van de Wegenverkeerswet.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Justitie van 21 augustus 1974, nr. 394/674 en van Verkeer en Waterstaat;

Gelet op de artikelen 2 en 33a, zevende lid van de Wegenverkeerswet;

De Raad van State gehoord (advies van 18 september 1974, no. 3);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Justitie van 3 oktober 1974, Stafafdeling Wetgeving Publiek recht, nr. 456/674 en van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. In dit besluit wordt verstaan onder:

de wet: de Wegenverkeerswet;

Onze Minister: Onze Minister van Justitie;

bloedafname: het afnemen van een hoeveelheid bloed ten behoeve van een onderzoek als bedoeld in artikel 26, tweede lid, van de wet.

Artikel 2. Onze Minister wijst de apparatuur aan die voor een onderzoek van uitgedemde lucht dient te worden gebruikt.

Artikel 3. Bloedafname geschiedt door middel van een door een arts verrichte venapunctie.

Artikel 4. Afgenomen wordt een hoeveelheid bloed van ten hoogste 15 milliliter. Onze Minister wijst de apparatuur aan die voor afname en opvang van het bloed dient te worden gebruikt.

Artikel 5. Bij de bloedafname is een van de bij artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering bedoelde opsporingsambtenaren aanwezig.

Artikel 6. 1. Indien bloedafname binnen een uur na aanhouding heeft plaatsgehad, wordt de verdachte op zijn verzoek zo spoedig mogelijk na verloop van een uur na de aanhouding een tweede bloedmonster afgenomen.

2. In het in het eerste lid bedoelde geval deelt de opsporingsambtenaar de verdachte mede dat deze laatste een tweede bloedafname kan verzoeken. Deze mededeling wordt in het proces-verbaal opgenomen.

3. De uitkomst van het onderzoek dat het laagste alcoholgehalte oplevert, is bepalend voor de toepassing van artikel 26, tweede lid, van de wet.

Artikel 7. 1. Indien de verdachte niet in staat is zijn wil kenbaar te maken, kan hem met toestemming van de officier van justitie, een hulpofficier van justitie of een van de daartoe door Onze Minister overeenkomstig artikel 33a, tweede lid, van de wet aangewezen ambtenaren van het Korps Rijkspolitie en van de gemeentepolitie, bloed worden afgenomen, tenzij naar het oordeel van de arts aannemelijk is dat afname van

bloed bij hem om bijzondere geneeskundige redenen onwenselijk is. Artikel 5 is van toepassing, tenzij gewichtige omstandigheden zich daartegen verzetten.

2. Een onderzoek van het bloed vindt niet plaats dan nadat de verdachte in de gelegenheid is gesteld zijn toestemming daartoe te geven.

3. Zo nodig wordt hem overeenkomstig het bepaalde in artikel 33a, tweede en derde lid, van de wet bevolen zijn medewerking te verlenen.

4. Indien de verdachte desondanks weigert, wordt het bloedmonster vernietigd.

5. Indien de verdachte komt te overlijden zonder dat hij in staat is geweest zijn toestemming te verlenen, wordt het bloedmonster vernietigd, tenzij de officier van justitie hiertegen bezwaar maakt.

Artikel 8. 1. De opsporingsambtenaar of de arts kan, indien hij vermoedt dat de verdachte onder invloed van een andere in artikel 26, eerste lid van de wet bedoelde stof dan alcoholhoudende drank verkeert, de verdachte vragen zijn medewerking te verlenen aan een onderzoek van de urine.

2. De verdachte van wie naar het oordeel van de arts aannemelijk is dat afname van bloed bij hem om bijzondere geneeskundige redenen onwenselijk is, kan door de officier van justitie, een hulpofficier van justitie of een van de daartoe door Onze Minister overeenkomstig artikel 33a, tweede lid, van de wet aangewezen ambtenaren van het Korps Rijkspolitie en van de gemeentepolitie, worden bevolen zijn medewerking te verlenen aan een onderzoek van de urine.

3. Urine wordt afgestaan onder toezicht van de arts. Hierbij is een van de bij artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering bedoelde opsporingsambtenaren aanwezig.

Artikel 9. Onze Minister stelt de eisen vast waaraan de apparatuur die voor de opvang van de urine wordt gebruikt, dient te voldoen.

Artikel 10. 1. Het onderzoek van bloed of urine wordt verricht door een door Onze Minister aangewezen laboratorium.

2. Het alcoholgehalte wordt bepaald volgens een van de door Onze Minister aangewezen analysemethoden en met toepassing van de door hem vastgestelde correcties.

Artikel 11. Het resultaat van het onderzoek wordt zo spoedig mogelijk aan de verdachte medegedeeld.

Artikel 12. 1. De verdachte kan de officier van justitie de wens kenbaar maken dat een tegenonderzoek naar het alcoholgehalte van bloed of urine wordt verricht.

2. Hij kan hiertoe een laboratorium aanwijzen uit een lijst van ten minste drie door Onze Minister erkende laboratoria.

3. De officier van justitie geeft het in artikel 10 bedoelde laboratorium opdracht een voldoende hoeveelheid bloed dan wel urine ter beschikking te stellen van het door de verdachte aangewezen laboratorium.

4. Bij het tegenonderzoek worden de door Onze Minister overeenkomstig artikel 10 vastgestelde correcties toegepast.

5. Tegenonderzoek geschiedt voor rekening van de verdachte.

Artikel 13. Onze Minister geeft nadere aanwijzingen met betrekking tot de verzending en bewaring van bloed- en urine-monsters en de medische en analytische rapportage.

Artikel 14. Het Wegenverkeersreglement ¹⁾ wordt als volgt gewijzigd:

na Hoofdstuk VI wordt een nieuw Hoofdstuk VIa ingevoegd met het opschrift: Rijverbod. Het enige artikel van dit hoofdstuk, artikel 122, luidt:

1. Wanneer een der bij artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering bedoelde opsporingsambtenaren op grond van artikel 28 van de Wegenverkeerswet een rijverbod oplegt, maakt hij een schriftelijke aantekening van het tijdstip van ingang en van de duur van het verbod.

2. Degene aan wie het verbod is opgelegd wordt een afschrift van deze aantekening aangeboden.

Artikel 15. Beschikkingen van Onze Minister ter uitvoering van de artikelen 2, 4, 9, 10, 12 of 13 van dit besluit worden in de Nederlandse Staatscourant bekend gemaakt.

Artikel 16. Artikel I, onderdelen B-I, van de wet van 23 mei 1973, *Stb.* 282 en dit besluit treden in werking met ingang van 1 november 1974.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Soestdijk, 9 oktober 1974.

JULIANA.

De Minister van Justitie,
VAN AGT.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
T. WESTERTERP.

Uitgegeven de vijftiende oktober 1974.

De Minister van Justitie,
VAN AGT.

1) Laatste gewijzigd bij Koninklijk besluit van 26 september 1974, *Stb.* 547.

NOTA VAN TOELICHTING

1. Algemeen

Het zevende lid van het bij de Wet van 23 mei 1973 (*Stb.* 282) in de Wegenverkeerswet ingevoerde artikel 33a bepaalt dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gegeven omtrent de wijze van uitvoering van artikel 33, vierde lid, en van artikel 33a.

Het hierbij gaande Koninklijk besluit bevat een aantal hoofdregels tot uitvoering van de genoemde bepalingen, terwijl voor de regeling van technische details een sub-delegatie aan de Minister van Justitie wordt gegeven.

Tevens voorziet dit Besluit in een, in het Wegenverkeersreglement op te nemen, voorschrift over de wijze van toepassing van het in artikel 28 van de Wegenverkeerswet bedoelde rijverbod. Deze nadere regeling vindt zijn formele grondslag in artikel 2 van de Wegenverkeerswet.

2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2. De aanwijzing van apparatuur voor de ademtest, evenals trouwens van andere apparatuur, zal geschieden bij ministeriële beschikking. Op deze wijze kan zo snel mogelijk worden aangehaakt bij nieuwe technische ontwikkelingen. Voorshands is het de bedoeling dat gebruik wordt gemaakt van de z.g. Alcotestbuisjes. Mogelijk zal in een niet te ver afgelegen toekomst de test kunnen worden verricht met meer geperfectioneerde, en daardoor nauwkeuriger, apparatuur.

Artikel 3. Bloedafname zal geschieden door venapunctie, d.w.z. dat bloed rechtstreeks uit een ader zal worden afgenomen. Dit impliceert dat wordt afgezien van bloedafname door middel van een prik in de vingertop of in het oorleletje. De afname van zogenaamd veneus of aderlijk bloed heeft niet alleen voordelen met het oog op de zuiverheid van het monster, maar is ook de beste methode om een voldoende hoeveelheid te verkrijgen. Daarbij moet worden bedacht, dat met het oog op de gewenste nauwkeurigheid bij de bloedalcoholbepaling zonodig verschillende analysemethodes moeten kunnen worden toegepast, dat een contra-expertise mogelijk moet zijn, terwijl het bloed bovendien moet kunnen worden onderzocht op de aanwezigheid van geneesmiddelen, verdovende middelen en opwekkende middelen.

Artikel 4. Het is de bedoeling dat bloedafname zal geschieden door middel van een wegwerpspuit met naald, die in gesteriliseerde vorm van de industrie wordt betrokken. De hoeveelheid af te nemen bloed zal in het algemeen ongeveer 10 ml bedragen. De mogelijkheid bestaat dat in bijzondere gevallen een hoeveelheid van 15 milliliter wordt afgenomen. Zo'n geval kan zijn het bestaan van aanwijzingen dat de verdachte heeft gereden onder invloed van verschillende stoffen die in combinatie de rijvaardigheid kunnen beïnvloeden (zie verder de toelichting bij artikel 3).

Artikel 5. De aanwezigheid van een politieambtenaar bij de bloedafname is voorgeschreven om verschillende redenen. In de eerste plaats zal deze in het proces-verbaal kunnen vastleggen dat het bloedmonster inderdaad van de verdachte afkomstig is. In de tweede plaats zal hij proces-verbaal kunnen opmaken van eventuele weigering tot medewerking. Tenslotte zal hij in bepaalde gevallen de arts zonodig bescherming kunnen bieden.

Artikel 6. Bij de parlementaire behandeling van het wetsontwerp is besproken dat in het algemeen enige tijd, omstreeks een uur, zal verlopen tussen aanhouding en bloedafname. Dit vindt zijn oorzaak met name in de omstandigheid dat voor de bloedafname een arts nodig is, die vooral in de nachtelijke uren niet altijd onmiddellijk bereikbaar zal zijn. In het algemeen zal dit tijdsverloop ten gunste van de verdachte werken. Om nu te voorkomen dat in die gevallen waarin de bloedafname snel kan plaatsvinden, omdat om welke reden dan ook een arts onmiddellijk bereikbaar is, de ver-

dachte daardoor benadeeld wordt, is aan de Tweede Kamer toegezegd, dat in zulke gevallen, indien de verdachte dit wenst, een tweede bloedafname zal worden verricht. Dit wordt in artikel 6 geregeld. Vindt aanhouding bij voorbeeld plaats om 1.00 uur en bloedafname om 1.30 uur kan de verdachte om een tweede bloedafname vragen, die niet eerder plaats zal vinden dan om 2.00 uur. Op zijn bevoegdheid om dit te vragen zal hij in voorkomende gevallen attent worden gemaakt. Beide monsters zullen worden geanalyseerd en alleen het monster dat het laagste alcoholgehalte oplevert zal bepalend zijn voor de toepassing van artikel 26, tweede lid, van de wet. Voor de toepassing van artikel 26, eerste lid, en dus ook voor rijden onder invloed van alle andere stoffen, die de rijvaardigheid kunnen beïnvloeden, is een nadere bepaling overbodig, omdat hiervoor in de wet geen kwantitatieve regel voorkomt.

Artikel 7. De wet gaat uit van toestemming van de verdachte tot het verrichten van de bloedproef. Indien deze bloedproef op de voorgeschreven wijze is bevolen, kan de verdachte wegens het weigeren van zijn medewerking worden vervolgd, maar hij kan niet met fysieke middelen tot het ondergaan van een bloedafname worden gedwongen. Het kan echter voorkomen dat het niet mogelijk is om de verdachte om zijn toestemming te vragen, bij voorbeeld omdat hij ten gevolge van een ongeval bewusteloos is geraakt. Zou men wachten tot hij weer bij kennis is gekomen, dan zou bloedafname wegens het tijdverloop geen zin meer hebben. Voor dergelijke gevallen is voorgeschreven dat bloedafname wordt verricht zonder op de toestemming van de verdachte te wachten. Evenals in alle andere gevallen zal de politie het bloedmonster toezenden aan het laboratorium. Op het formulier tot aanvraag van de analyse plaatst de politie echter in deze gevallen de aantekening dat niet eerder tot analyse mag worden overgegaan dan nadat de mededeling is ontvangen dat de verdachte hierin, volgens de in de wet voor normale gevallen voorziene procedure, heeft toegestemd. Blijft de verdachte, ook nadat hem daartoe een bevel is gegeven, zijn medewerking weigeren, dan wordt het bloedmonster vernietigd, maar kan de verdachte wegens weigering van medewerking worden vervolgd.

Het vijfde lid bepaalt dat indien de verdachte komt te overlijden, zonder dat hij in staat is geweest zijn toestemming te verlenen, het bloedmonster wordt vernietigd, tenzij de officier van justitie hiertegen bezwaar maakt. Aan dit laatste kan behoefte bestaan, vooral in het geval waarin bij een ongeval meer personen zijn betrokken. De vraag of één van hen onder invloed van alcohol verkeerde kan bepalend zijn voor de schuld van één der andere betrokkenen. In zulke gevallen kan het belang van de strafvordering meebrengen dat het bloed van een overledene wordt geanalyseerd. Het is echter niet de bedoeling hiertoe over te gaan ten behoeve van de bepaling van de civielrechtelijke aansprakelijkheid.

Artikel 8. De wet bepaalt dat personen van wie aannemelijk is dat afname van bloed bij hen om bijzondere geneeskundige redenen onwenselijk is, moeten meewerken aan een vervangend onderzoek, teneinde het gebruik van de in artikel 26, eerste lid, tweede lid, genoemde gehalte vast te stellen. Het tweede lid van artikel 8 werkt deze bepaling op twee punten uit. De vraag of bij een bepaalde verdachte bloedafname om medische redenen onwenselijk is, komt ter beoordeling van de arts, waarmee bedoeld wordt de arts aan wie de bloedafname wordt gevraagd. In de tweede plaats wordt voorgeschreven dat de verdachte in zo'n geval verplicht kan worden tot het afstaan van urine.

Het gebruik van sommige van de in artikel 26, eerste lid, bedoelde stoffen, zoals dat van enkele geneesmiddelen, kan niet altijd worden aangetoond door analyse van het bloed van de gebruiker. In een aantal gevallen kan het gebruik wel worden aangetoond door analyse van de urine. Indien het ver-

moeden ontstaat dat, mogelijk naast alcohol, andere stoffen zijn gebruikt kan de opsporingsambtenaar of de arts de verdachte verzoeken medewerking te verlenen aan een onderzoek van de urine.

Het is de bedoeling dat in de in het eerste lid van dit artikel bedoelde gevallen steeds tevens bloed wordt afgenomen. De in de toelichting bij artikel 5 vermelde redenen voor de aanwezigheid van een politieambtenaar gelden dan ook evenzeer voor het in dit artikel geregelde aanvullend en vervangend onderzoek van de urine.

Artikel 10. Het is de bedoeling voorshands twee laboratoria aan te wijzen voor het onderzoek van bloed en urine, te weten het Gerechtelijk Natuurwetenschappelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie, alsmede het Laboratorium van de Gemeentepolitie te Amsterdam. Het laatstgenoemde laboratorium zal evenals nu reeds het geval is, de monsters onderzoeken, afkomstig van verdachten die zijn aangehouden door de gemeentepolitie te Amsterdam. Zonodig, bij voorbeeld in vakantieperiodes, zullen ook deze monsters kunnen worden onderzocht door het Gerechtelijk Laboratorium.

Er bestaan een aantal methodes om het alcoholgehalte van een bloedmonster te bepalen, die elk aan hoge eisen van nauwkeurigheid voldoen. Het ligt in de bedoeling drie qua nauwkeurigheid gelijkwaardige methoden aan te wijzen, namelijk een enzymatische (gewijzigde A.D.H. ¹⁾) methode, chemische (gewijzigde Widmark)methode en een gaschromatografische methode. Het resultaat dat met een van deze methoden wordt bereikt kan zonodig worden geverifieerd met behulp van een van de andere twee. De op de uitkomst toe te passen minuscorrectie zal vijf maal de theoretische standaardafwijking bedragen.

Artikel 11. Dit artikel bepaalt dat het resultaat van het onderzoek zo spoedig mogelijk aan de verdachte zal worden meegedeeld. Opengelaten is wie die mededeling zal doen; dit is gebeurd teneinde de procedure niet te rigide te maken. In de praktijk zal de politie zich doorgaans wel met deze mededeling belasten.

Artikel 12. De verdachte die hiertoe de wens te kennen geeft kan een contra-expertise naar het alcoholgehalte van

bloed of urine doen verrichten. Hij zal daartoe kunnen kiezen uit enkele door de Minister van Justitie erkende laboratoria. Deze laboratoria zullen aan hoge eisen van betrouwbaarheid moeten voldoen. In zo'n geval zal een gedeelte van het bloedmonster rechtstreeks door het laboratorium dat van overheidswege met het bloedonderzoek is belast aan het door de verdachte aangewezen laboratorium worden toegezonden. Bij verschil in uitkomst zal de rechter naar bevind van zaken kunnen handelen, bij voorbeeld door opdracht te geven nog een derde analyse te laten verrichten. De kosten van de contra-expertise zullen door de verdachte moeten worden gedragen.

Artikel 13. De bewaring en verzending van bloed- en urinemonsters zullen aan hoge eisen moeten voldoen, zowel om bederf als om verwisseling te voorkomen. Een en ander zal nader in een ministeriële beschikking worden vastgelegd. Hetzelfde geldt voor de medische en analytische rapportage. Hiervoor zullen formulieren worden vastgesteld. De medische rapportage zal geschieden door de arts die met de bloedafname is belast. Voortgebouwd zal worden op de ervaringen die hiermee reeds zijn opgedaan bij de toepassing van de vrijwillige bloedproef.

Artikel 14. De bedoeling van het in het Wegenverkeersreglement op te nemen voorschrift over de oplegging van het rijverbod is om zoveel mogelijk zekerheid te verschaffen over het tijdvak waarop dit betrekking heeft.

Artikel 15. Ministeriële uitvoeringsbeschikkingen zullen in de Staatscourant worden gepubliceerd.

De Minister van Justitie,
VAN AGT.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
T. WESTERTERP.

1) alcoholdehydrogenase